

Від Льонокомбінату до метрології - стежками спогадів Марії Івасюк

Сімнадцять років Марія Степанівна Івасюк віддала сумлінній праці на Льонокомбінаті. Була однією з перших його «ластівок», що прийшли працювати на щойно запущене виробництво. Тут пройшла шлях від оператора стрічкових машин, контролера якості ВТК до майстра виробничого навчання, що навчала студенток безпосередньо на виробництві. Нині ж з радістю ділиться спогадами з нашими читачами.



В роки Другої світової війни разом із фізичним винищенням населення німецька влада у 1942-1944 роках вивозила людей працездатного віку до Рейху, як безкоштовну робочу силу. Таких робітників з Радянського Союзу називали «остарбайтерами». Спочатку шукали добровольців, обіцяючи хорошу заробітну плату, житло та харчування, і багато людей погоджувалися. Та згодом зрозуміли, що чекало їх там рабство. А з весни 1942-го німці розпочали масові облави на місцеве населення із залученням до цього поліції та солдатів Вермахту.

Сім'я Марії Степанівни проживала в селі Птича Дубенського району, що розташоване на березі річки Іква.

«Ти знаєш, Марусю, як гарно в школі? Там так добре!». Ходила до школи в сусіднє село Вербу, що розташоване за два кілометри від нас. Під час навчан-

згадує з посмішкою Марія Степанівна.

- Рік вчилася, а після закінчення теорії нас направили в Оршу на Оршанський льонокомбінат для проходження прак-

своїх підопічних, адже ще недосвідчені були, - згадує наша героїня.

- Що в цеху, що в училищі, був дуже хороший колектив, пригадую, як ще в

- Село було розтягнуте і батьківська хата стояла аж на хуторі, до центру було далеко. Ось моя мати із старшим сином, якому було десять років, і потрапили саме під одну з таких облав. І на початку лютого 1944 року їх вивезли в Німеччину, в табір для робочих. Маму відправили працювати на залізницю. А через півроку, 28 серпня 1944 року в неприємному чужинському місті Бендорф і народилася я, – розповідає Марія Степанівна. - Після мого народження мама пішла працювати до пана, а брат залишався дивитися за мною. Більше року ми там жили і тільки в липні 1945 року повернулися на Батьківщину.

- До війни моя сім'я мала чимале господарство, а після приходу радянської влади почалася організація колгоспів. Відтак частину господарства забрали в колгосп, і мама пішла туди на роботу, а тато працював на залізниці. До школи я пішла рано, в шість років, мій брат, повертаючись зі школи, завжди говорив:

два кілометри від нас і під час навчання легко давалися точні дисципліни, а з гуманітарними науками в мене якось не склалося. Вчитися було не важко, адже дуже добре запам'ятовувала матеріал, уважно прослухавши вчителя під час уроку, мені не було потреби перечитувати підручник. Крім навчання, співала у шкільному хорі. Після закінчення школи разом із двоюрідною сестрою пробувала вступити в Дубенське медичне училище на фельдшера, але не пройшла по конкурсу.

Брат, Микола Степанович, працював у Рівному на газорозрядному заводі, і після невдалої вступної кампанії я подалася до брата. Пішла працювати на Квасилівський машинобудівний завод, де виготовлялися сільськогосподарські машини – комсоргом. Минув рік, і від подружки дізналася, що набирають в Технічне училище №17. Подала документи і вступила на спеціальність «Оператор рівничного устаткування». Хоча брата мій вибір тоді особливо не порадував, -

персональні документи. Оскільки на Рівненському комбінаті тоді тільки йшла підготовка до відкриття. Півроку ми практикувалися за машинами. Ще під час навчання ходила на комбінат та допомагала розконсервовувати обладнання, як і багато інших студентів, що вчилися на той час в училищі. Дівчата мили деталі від мазуту, а хлопці монтували. Крім навчання, ще займала посаду заступника секретаря комсомольської організації. Відповідала за організацію конкурсів, зборів та інших молодіжних заходів.

Марія Степанівна Івасюк була однією з перших, хто приступив до роботи на відкритому Льонокомбінаті.

- Мене одразу прийняли на посаду оператора стрічкових машин. А у 1968 році перевели контролером якості ВТК у льоночесальне виробництво. Перевіряла якість рівниці, потім з тієї рівниці прями пражу. На великі котушки намотувалася рівниця товщиною у шлагат. А тоді котушки ставили на прядильні машини і вже прями пражу. Як прийшла на роботу, вступила до Українського інституту інженерів водного господарства на загальнотехнічний факультет, вечірнє відділення. А після трьох років навчання вже можна було обрати собі спеціальність. Провчилася більше року, вийшла заміж, тож довелося залишити інститут і піти в технікум.

Після того як я закінчила текстильний технікум за спеціальністю «Технік-технолог льонопрядильного виробництва», у 1980 році була переведена на посаду майстра виробничого навчання в Міське професійно-технічне училище №5. Робота моя полягала у проведенні практичних занять для студенток безпосередньо на виробництві. За училищем були закріплені машини, і студенти обслуговували ті машини. Особливу увагу приділяли правилам техніки безпеки. Тому завжди прискіпливо оглядала

технікум. Оскільки на Рівненському комбінаті тоді тільки йшла підготовка до відкриття. Півроку ми практикувалися за машинами. Ще під час навчання ходила на комбінат та допомагала розконсервовувати обладнання, як і багато інших студентів, що вчилися на той час в училищі. Дівчата мили деталі від мазуту, а хлопці монтували. Крім навчання, ще займала посаду заступника секретаря комсомольської організації. Відповідала за організацію конкурсів, зборів та інших молодіжних заходів.

– Сімнадцять років пропрацювала на комбінаті, а в 1982 році звільнилася та працевлаштувалася в Міську лабораторію держнагляду за стандартами і виміральною технікою, пізніше Рівненський центр стандартизації і метрології, на посаду інженера. В Радянському Союзі ГОСТи та стандарти регламентували всі сфери життя. Коли вносилися зміни до Держстандарту, ми отримували відповідну документацію і я займалася внесенням цих змін до всіх довідників. Крім того, існувала технічна бібліотека, де можна було взяти збірники і ознайомитися із внесеними змінами. Працювала там до 2001 року, звільнилася і вийшла на пенсію.

З майбутнім чоловіком, Олексієм Олексійовичем познайомилася під час роботи на Льонокомбінаті. Його землячка жила зі мною в одній кімнаті у гуртожитку (нині там поліклініка «Північна»). Якимсь раз він прийшов до неї в гості, от і познайомилися. Чоловік родом з Бердичева Житомирської області. У 1939 році, коли на Західну Україну прийшла радянська влада, свекра направили в Рівне працювати на залізничній станції. Чоловік працевлаштувався на Льонокомбінат слюсарем на станцію хімводочистки, що відносилася до паросилового цеху у 1965 році. Звільнився у зв'язку зі скороченням чисельності працівників 2003 року - тридцять шість років пропрацював на Льонокомбінаті. Одружилися ми в 1965 році, виховали чудових донечок Людмилу та Тетяну. Маємо вже двох онуків і одну правнучку. Маю вільний час, читаю історичну літературу та дуже люблю історичні фільми.

Надія РОМАНЧУК

